

Bendik Aarberg,
Boks 1261,
5001 Bergen.

Bergen, den 13/10 - 1972.

"Nyere norsk historie"

Postboks 45,

5014 Bergen Universitet.

Jeg har for en tid siden mottatt Deres henvendelse med spørreskjema, og beklager at jeg er litt sen med besvarelsen.

Årsaken er at det er meget jeg har lyst å komme inn på, og gi det skriftlig, men det tar litt tid å finne fram så gamle saker og ta avskrifter. - Dette er ting jeg etter hvert får ta meg av, og for at De skal slippe å vente lenger satte jeg meg ned en kveld og besvarte skjemaene, som oversendes vedlagt. - Jeg har også tatt noen avskrifter, som kan være av interesse, og som til en begynnelse oversendes vedlagt. - De skal få høre nærmere fra meg senere.

Jeg vil her fortelle noe om den eller første tid. Jeg ble arrestert kl. 6 søndag morgen den 13/5-45. Der møtte fram llmann med maskinpistoler i anlegg, og jeg ble ført til Bergen Politikammer. Der var man i tvil om hva man skulle gjøre, arrestere meg eller la meg gå, men et lyst hode fannt ut at jeg bodde jo i Fana, så jeg ble overført til Hordaland Politikammer, som skulle ta avgjørelsen. Her bestemte Cappelen Dahl, tidligere n.s. at jeg skulle puttes inn, og sammen med en del andre som sto rundt veggene med maskinpistoler i ryggen ble jeg til en begynnelse overført til Kretsfengselet. Senere på dagen ble vi ført til Espeland, stilt mot husveggene hvor vi i mange timer til langt på kveld ble stående med maskinpistoler i ryggen og høre på "oppmuntrende" bemerkninger. Nok om det, etter 3 mdr. på "Lenken" ble jeg overført til Bergenhus, og ved denne anledning skulle jo verdisaker jeg hadde hatt på meg ved arrestasjonen overføres samtidig, og overbringes av vokterne. Jeg kunne da se at der manglet kr. 110.- i kontanter, samt tobakkskort. - For å få fraværet bekreftet ba jeg ved første anledning min kone søke om å få utbetalt de kontanter jeg hadde på meg ved arrestasjonen, for hun hadde bruk for dem. Noe senere bebreidet hun meg at jeg hadde bedt henne søke om dette, for jeg hadde jo ikke penger på meg da jeg ble arrestert, hadde hun fått opplyst. Jeg sa at det var denne bekreftelsen jeg ventet på, men uten å spørre om mere skulle hun på mine vegne sende Politimesteren en anmeldelse på politiet for tyveri av pengene. For folkene i leirene sto jo under politiet, og dets ansvar. Dette gjorde hun, og jeg fikk så besøk av en politimann som hadde vært i tysk fangenskap og som fortalte at han hadde krøpet rundt husvegger og gjerder på jakt etter snegler for å holde liv i seg. - Han la ut om disse nazistene, som nå kom

med løgnaktige beskyldninger om tyveri av verdisaker, - om vi ikke var klar over den strenge fengselsstraff vi kunne få i tillegg til annen straff for slike folske anmeldelser, og så mot politiet ! Han riktig utfoldet seg, og det lot jeg ham gjøre så lenge han hadde noe å si. - Deretter sa jeg, at det var riktig at der var mange beskyldninger om tyveri, men det var også riktig at der var tyverier. Det kjedelige var bare at mange hadde vanskeligheter for å kunne bevise det, men der var jeg for min del heldig. Jeg kunne framlegge bevis, og det var derfor skriftlig anmeldelse ble sendt. Da jeg kom til Kretsfengslet ble jeg mottatt av en vanlig betjent, og som vanlig ble mine saker ført inn i en protokoll som ble undertegnet både av meg og betjenten. Da jeg ble overført til Espeland ble disse saker sendt med, men jeg fikk ikke anledning til å få dem og bruke dem. - Nå kunne han ta seg en tur til Kretsfengslet og undersøke hva jeg hadde, og så kunne han begynne ettersøkingen etter tyven eller tyvene. Han ble litt lang i ansiktet, og gikk uten et ord mere.

Senere fikk min hustru en meddelelse fra Politipresidenten i Bergen, og denne vedlegger jeg en fotostatkopi av. Som De vil se var anmeldelsen av 4/10-45, saken henlagt 10/10-45. Da hadde man hatt tid både til å forhøre meg og etterforske saken, og "funnet ut" at pengene var jo sendt til Erstatningsdirektoratet. - Jeg har aldri hørt fra Direktoratet at pengene var kommet dit, og dette var også 3 - 4 mdr. før jeg fikk dom.

En ting som har forundret meg, er at disse "historie-skriverne" aldri har funnet noe om Englandsfarten, som går ut på at tyskerne kjøpte og betalte for båter som ble sendt over til England med flyktninger, og som de "forfulgte" for å være sikker på at de kom seg avgårde. - En slik historie hørte jeg opprullet i retten i januar 1946. Der var både politi og pressefolk til stede, men det ble intet referat, og "Englandsfareren" ble ikke tiltalt, for man kunne jo ikke kompromittere denne farten, eller heimefronten. Aktor var Claus Wiig (Landss-Wiig) som vi sa. Lagmann var Soelseth, som etter denne sak gikk inn som dommer i Høyesterett, og altså hadde denne erfaring med seg. - Det kunne jo være en idé å intervju Claus Wiig om denne farten, og for å friske på hukommelsen kunne man jo nevne navnet Amland, f.eks. - Samtidig kunne man også be ham fortelle noe om Sjanghal-Hansen ved Arbeidskontorets sjømannsavdeling. Som jurist for B.D.S. har han kjennskap til ham, og at han ble sendt til Oslo for å komme seg bort etter frigjøringen. - Foreløpig dette.

Med hilsen

P. H. H. H.